

4.2.4 Paikallisesti päätettävät asiat

Kemin lyseon lukiossa noudatetaan oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestämisessä lukiolakia, lukion opetussuunnitelman perusteita sekä seuraavia paikallisesti päätettyjä toimintatapoja:

Tukitoimista, erityisopetuksesta ja niitä koskevista oikeuksista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille

Opiskelijoille tiedotetaan lukion tarjoamista oppimisen tukitoimista ja erityisopetuksen mahdollisuuksista lukuvuoden alkaessa ryhmänohjauksissa ja opinto-ohjauksen yhteydessä. Aineenopettajat antavat tietoa oppiaineensa tukitoimista opiskelijoille oppiaineensa oppitunneilla. Oppimisen tukeen liittyvistä toimista ja oikeuksista löytyy tietoa oppilaitoksen hallinto-ohjelman [www-liittymästä](http://www-liittymasta) ja kotisivuilta. Alaikäisten opiskelijoiden huoltajia tiedotetaan oppimisen tukitoimista lisäksi kotiväen illoissa.

Opiskelijoita ja huoltajia kannustetaan olemaan matalalla kynnyksellä yhteydessä mahdollisesta tuen tarpeesta erityisopettajaan, ryhmänohjaajaan, aineenopettajiin ja opiskeluhuollon henkilöstöön.

Tukitoimien ja erityisopetuksen tarpeen arviointi

Opiskelijoiden tuen tarvetta arvioidaan monipuolisesti ja pitkäjänteisesti osana lukio-opiskelua. Perusopetuksesta siirtyvä oppimisen tukeen liittyvä tieto huomioidaan lukio-opintoja suunniteltaessa.

Tuen tarpeen arviointiin voivat osallistua erityisopettaja, aineenopettajat, opinto-ohjaaja sekä tarvittaessa opiskeluhuollon henkilöstö. Erityisopettaja tekee ensimmäisen lukuvuoden alussa opiskelijoille alkukartoitustestejä, mm. lukiseulan, jonka tulosten perusteella hän arvioi tuen tarvetta. Erityisopettaja osallistuu myös myöhemmin tuen tarpeen selvittämiseen ja tuen toteuttamisen suunnitteluun yhdessä aineenopettajien kanssa.

Aineenopettajat arvioivat opiskelijoiden tuen tarvetta säännöllisesti osana omaa opetustaan. Tuen tarve voi ilmetä esimerkiksi tuntityöskentelyssä, kotitehtävissä tai kokeen suorittamisessa. Opiskelija voi tarvita tukea esimerkiksi työskentelyyn ryhtymisessä tai tehtävien valmiiksi saamisessa tai tarvita rauhallisen (koe)ympäristön, lisääntynyttä tai muita erityisjärjestelyjä. Aineenopettaja keskustele mahdollisista havainnoistaan opiskelijan, tämän ryhmänohjaajan, erityisopettajan ja huoltajan kanssa.

Tukitoimien tarvetta kartoitetaan myös opiskelijan haastatteluissa ja kyselyissä, joita pitävät mm. ryhmänohjaaja ja opinto-ohjaaja. Opiskelijoita kehoitetaan ilmoittamaan

omatoimisesti mahdollisista tuen tarpeistaan aineenopettajille ja erityisopettajalle mahdollisimman varhain.

Tukitoimien ja erityisopetuksen kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan

Opiskelijalla on pyynnöstä oikeus saada tukitoimet kirjattua henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa (HOPS). Kemin lyseon lukiossa kirjaamisesta vastaa erityisopettaja, tukea antava opettaja tai opinto-ohjaaja yhteistyössä opiskelijan ja tarvittaessa hänen huoltajansa kanssa. Opintosuunnitelmaan kirjataan sovitut tukimuodot, niiden kesto ja arviointikäytännöt. Kirjaamiseen sisältyy opiskelijan suostumus ja tahdon ilmaisu.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen

Kemin lyseon lukiossa toteutetaan oppimisen tukea joustavasti aineenopettajien, erityisopettajan ja opinto-ohjaajan yhteistyönä. Tuki voi olla tukiopetusta, oppimistekniikoiden ohjausta, kieli- tai matemaattisten valmiuksien vahvistamista tai muita erityisjärjestelyjä oppimisen ja osaamisen osoittamisessa.

Erityisopetus suunnitellaan erityisopettajan johdolla opiskelijalle, jonka tuen tarve on todettu merkittäväksi ja hallintopäätöksellä vahvistettu. Hallintopäätöksen edellytyksenä on, että opiskelija on ottanut vastaan aiemmin tarjottuja tukitoimia. Erityisopettaja vastaa erityisopetuksen pedagogisten tukitoimien tarpeen arvioinnista ja opiskeluun sekä osaamisen osoittamiseen liittyvien tukitoimien suunnittelusta opiskelijan ja tarvittaessa aineenopettajien, opinto-ohjaajan, huoltajan ja opiskeluhuollon henkilöstön kanssa.

Tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi

Tukitoimien vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti aineenopettajien, erityisopettajan ja opiskelijan kesken. Tarvittaessa mukaan kutsutaan opiskeluhuollon asiantuntijoita ja alaikäisen opiskelijan huoltaja. Tukimuotoja voidaan tarvittaessa vahvistaa, lisätä tai purkaa. Muutokset kirjataan opiskelijan pyynnöstä hänen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa.

Erityisopetuksen päätös

Kemin johtava rehtori tekee Kemin lyseon lukion opiskelijalle hallintopäätöksen hänelle annettavasta erityisopetuksesta. Päätöksen pohjana on lukion rehtorin esitys opiskelijan erityisopetuksen tarpeen ilmettyä. Rehtorin esitys pohjautuu erityisopettajan ja muiden opettajien näkemykseen ja opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan kirjattuihin syvällisemmin todennettuihin oppimisvaikeuksiin tai muihin niihin rinnastettaviin syihin.

Erityisopetuksen hallintopäätöksen pohjana voi olla opiskelijan tai alaikäisen opiskelijan huoltajan tai laillisen edustajan tuen tarvetta koskeva pyyntö tai tahdonilmaisu.

Opiskelijan ja huoltajan kuuleminen erityisopetuksen päätöksessä

Rehtori kuulee opiskelijaa ja alaikäisen opiskelijan huoltajaa tehdessään esitystä opiskelijan erityisopetuksesta. Kuulemisessa käydään läpi tuen tarve, aiemmat tukitoimet ja suunnitelma erityisopetuksen toteuttamisesta. Kuuleminen dokumentoidaan erityisopetuksen esitykseen ja kirjataan hallintopäätökseen.

Yhteistyö, vastuut ja työnjako edellä mainituissa asioissa

Kaikki tukitoimet suunnitellaan ja toteutetaan opiskelijan näkökulmaa ja osallisuutta kunnioittaen. Kemin lyseon lukion henkilökunta toteuttaa oppimisen tukea ja erityisopetusta monialaisena yhteistyönä. Eri tahojen tehtävät jakautuvat alla kuvatulla tavalla:

- **Erityisopettaja** arvioi tuen tarvetta, antaa oppimisen tukea ja erityisopetusta, ohjaa erityisjärjestelyissä ja suunnittelee tuen toteutusta opiskelijan sekä tarvittaessa aineenopettajien, opinto-ohjaajan, huoltajan ja opiskeluhoollon henkilöstön kanssa.
- **Aineenopettajat** antavat tukiopetusta, huomioivat tuen tarpeen opetusjärjestelyissä ja osallistuvat tuen tarpeen arviointiin yhteistyössä erityisopettajan ja opiskeluhoollon toimijoiden kanssa.
- **Ryhmänohjaaja** seuraa opiskelijan opintomenestystä ja poissaoloja, ja on tarvittaessa yhteydessä opiskelijaan ja huoltajaan.
- **Opinto-ohjaaja** ohjaa opiskelijaa ja tukee henkilökohtaisen opintosuunnitelman laadinnassa.
- **Rehtori** tekee esitykset erityisopetuksen hallintopäätöksistä ja vastaa hallinnollisista linjauksista.
- **Johtava rehtori** tekee hallintopäätökset erityisopetuksesta.
- **Opiskeluhoolto** osallistuu moniammatillisesti silloin, kun tarvitaan kokonaisvaltaista tukea.